

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Școli/secții cu predare în limbile altor minorități naționale și școli din diasporă
Etapa națională
19 aprilie 2022, Brăila
Clasa a VI-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte.**

Se dau textele:

A. Demult, pe când pământul era tânăr, cerul avea tot atâtea stele, câte fire de iarbă erau în lume. Stelele nu aveau prea multe de făcut: ziua dormeau-duse, pentru că noaptea erau treze, formând o trenă uriașă în jurul Lunii, mama lor.

Luase Luna încă un obicei de la oameni: alături cu plimbatul, seara, pe la malul mării, alături de obiceiul cu spusul poveștilor, ea se-nvățase să le dea copilelor ei, stelelor, seara, după lungul somn de zi, mai înainte de lunga călătorie în noapte - lapte. Băgase de seamă Luna, că pe pământ, copiii, seara, mai înainte de culcare, ca să se facă frumoși și sănătoși, beau lapte. Așa că le dădea și fetelor ei lapte cald, în căni frumoase, de cleștar. Stelele-l sorbeau cu plăcere, ascultând povești ori potrivindu-și, în serile cu vânt, bonetele brodate cu trandafirași din perle.

Și iată că-ntr-o seară, pe când Luna-și netezea cu gesturi tacticoase trena, pe când, tot tacticoase, stelele-și beau laptele din ceștile înalte, de cleștar, Marea se-mbunătă.

Se plictisise, pesemne, de atâta liniște, se plictisise de atâta tăcere - Soarele n-o prea băga în seamă, își vedea de drumul lui și de înălțimi.

Văzând că Marea-i caută pricină, că vrea să intre, adică, în vorbă cu ea, Luna se ascunse pe după un nor în formă de fluture. Iar pe stele le goni înapoi în palatul nopții și le porunci să nu iasă de-acolo până n-or auzi chemarea ei.

Așa că pe Mare, se făcu, deodată, beznă.

Furtuna era dezlănțuită.

Și-atunci, văzând că gluma se îngroașă, Luna țâșni de după norul în formă de fluture și se năpusti în palatul nopții chemând stelele în ajutor.

Se-ntoarseră, alai, pe cer și se-nșirară, puzderii scăpărătoare, alcătuiind cărare lungă, sticloasă, sus, pe cer.

Văzându-le, Marea își certă, spășită, apele. Vântul fugi în lături. Valurile se-ncovoară înspre sub-ape, pitindu-se printre meduzele surâzătoare. Și-un șuvoit ușor veni din cer.

Era șuvoitul laptelui.

Stelele, chemate-n ajutor de Lună, vărsau, pe treptele de sticlă ale cerului, laptele cald, păstrat în cămile înalte. Laptele făcu să scapere pe cer o dără de lumină ce se sfârșea deasupra insulei căutate de o corabie.

De-atunci, drumul alb, de stele, ce se poate vedea, adesea, în nopțile de vară, se cheamă Calea Laptelui.

adaptare după Silvia Kerim, *Cândva, demult, stelele beau lapte*

B. *Calea Lactee*, rar cu denumirea *Calea Laptelui*, iar foarte rar și popular cu denumirea *Drumul lui Trăian* este galaxie spirală din care face parte sistemul nostru solar. Văzută de pe Pământ, apare ca o bandă strălucitoare și difuză vizibilă pe cerul nopții, formată din stele, care nu pot fi distinse în mod individual de către ochiul liber. De pe Pământ, Calea Lactee apare ca o bandă, deoarece structura sa în formă de disc este privită din interior.

Vârsta sa estimată este mai mare de treisprezece miliarde de ani, perioadă în care a trecut prin mai multe faze evolutive până la atingerea formei sale actuale. Este o galaxie spirală cu un diametru între 150.000 și 200.000 de ani-lumină. În bara centrală a galaxiei, care are o formă alungită, există o concentrație mare de stele, iar centrul galactic este o sursă radio intensă, cunoscută sub numele de Săgetătorul, presupusă a fi o gaură neagră.

Regiunea vizibilă a planului galactic al Căii Lactee ocupă o zonă a cerului care include 30 de constelații. Centrul galactic se află în direcția Săgetătorului, unde Calea Lactee este cea mai

strălucitoare. Din Săgetător, banda de lumină albă pare să treacă în constelația Vizitiul. Apoi, banda continuă în jurul cerului, înapoi la Săgetător, împărțind cerul în două emisfere aproximativ egale.

Calea Lactee conține între 200 și 400 de miliarde de stele și cel puțin 100 de miliarde de planete. Cantitățile exacte depind de numărul de stele cu mase foarte mici, care sunt dificil de detectat, în special la distanțe mai mari de 300 de ani-lumină de Soare. Pentru comparație, galaxia vecină Andromeda are un număr estimat de 1.000 de miliarde de stele. Umplerea spațiului dintre stele este un disc de gaz și praf numit mediu interstelar. Acest disc are cel puțin o dimensiune comparabilă în rază cu stelele, în timp ce grosimea stratului de gaz variază de la sute de ani-lumină pentru gazul mai rece până la mii de ani-lumină pentru gazul mai cald.

adaptare după *Calea Lactee*, extras <https://ro.wikipedia.org>

SUBIECTUL I – Elemente de construcție a comunicării

30 de puncte

Scrie pe foaia de concurs numărul și răspunsul corect pentru fiecare cerință, cu privire la textele date.

1. Numărul de litere și sunete din cuvintele **obiceiul, rece, era** este indicat corect în seria: **3 puncte**
 - a) 8 litere și 7 sunete, 4 litere și 4 sunete, 3 litere și 4 sunete.
 - b) 8 litere și 8 sunete, 4 litere și 4 sunete, 3 litere și 4 sunete.
 - c) 8 litere și 7 sunete, 4 litere și 3 sunete, 3 litere și 3 sunete.
 - d) 8 litere și 7 sunete, 4 litere și 3 sunete, 3 litere și 4 sunete.
2. Seria în care toate cuvintele sunt corect despărțite în silabe este: **3 puncte**
 - a) in-di-vi-dual, pe-rle, e-xis-tă, di-stan-țe.
 - b) in-di-vi-dual, pe-rle, ex-is-tă, dis-tan-țe.
 - c) in-di-vi-du-al, per-le, e-xis-tă, dis-tan-țe.
 - d) in-di-vi-du-al, per-le, ex-is-tă, dist-an-țe.
3. Seria în care toate cuvintele conțin diftong este: **3 puncte**
 - a) mai, călătorie, grosimea, variază.
 - b) interior, mediul, variază, neagră.
 - c) mai, gaură, scăpărătoare, funcție.
 - d) ziua, mai, interioară, grosimea.
4. Secvența, din textul A, în care toate cuvintele au sens propriu este: **3 puncte**
 - a) „Stelele nu aveau prea multe de făcut”.
 - b) „copiii, seara, mai înainte de culcare ... beau lapte”.
 - c) „stelele-și beau laptele din ceștile înalte, de cleștar”.
 - d) „Luna țâșni ... și se năpusti în palatul nopții chemând stelele în ajutor.”.
5. Sunt articulate toate substantivele din secvența: **3 puncte**
 - a) „iar centrul galactic este o sursă radio intensă cunoscută sub numele de Săgetătorul”.
 - b) „Acest disc are cel puțin o dimensiune comparabilă în rază cu stelele”.
 - c) „De pe Pământ, Calea Lactee apare ca o bandă”.
 - d) „pe stele le goni înapoi în palatul nopții și le porunci să nu iasă de-acolo până n-or auzi chemarea ei”.
6. Enunțul care conține verbul „a fi” cu altă valoare morfologică decât cele din secvența „Demult, pe când pământul era tânăr, cerul avea tot atâtea stele, câte fire de iarbă erau în lume.” este: **3 puncte**
 - a) Vom fi la mare în vacanță.
 - b) Poate ar fi mai bine să călătorești.
 - c) Nu poți fi prea pregătit să călătorești fără griji.
 - d) Nu trebuia să fi mers prea departe.
7. În secvența următoare „Văzând că Marea-i caută pricină, că vrea să intre, adică, în vorbă cu ea, Luna se ascunse pe după un nor” există: **3 puncte**
 - a) 2 pronume personale, 2 pronume reflexive.
 - b) 2 pronume personale, 1 pronume reflexiv.
 - c) 1 pronume personal, 1 pronume reflexiv.
 - d) 1 pronume personal, 2 pronume reflexive.
8. Funcțiile sintactice ale substantivelor subliniate în enunțul „Acest disc are cel puțin o dimensiune comparabilă în rază cu stelele, în timp ce grosimea stratului de gaz” **3 puncte**

variază.” sunt, în ordine:

- subiect, complement direct, atribut adjectival.
- subiect, nume predicativ, atribut substantival.
- atribut substantival, subiect, atribut substantival.
- subiect, complement direct, atribut substantival.

9. Cazurile adjectivelor din enunțul „În bara centrală a galaxiei, care are o formă alungită, există o concentrație mare de stele.” sunt, în ordine: **3 puncte**

- acuzativ, acuzativ, acuzativ.
- acuzativ, nominativ, nominativ.
- acuzativ, acuzativ, nominativ.
- acuzativ, genitiv, nominativ.

10. Există un enunț asertiv, negativ, în structura: **3 puncte**

- „Soarele n-o prea băga în seamă.”
- „Andromeda are un număr estimat de 1.000 de miliarde de stele.”
- „Structura sa în formă de disc este privită din interior.”
- „Luna țâșni de după norul în formă de fluture.”

SUBIECTUL al II-lea – Lectură și redactare **40 de puncte**

a. Înțelegerea textului (literar/nonliterar; continuu/discontinuu/multimodal).....20 de puncte

- Notează, din textul B, două denumiri ale Căii Lactee. **3 puncte**
- Transcrie din textul B definiția mediului interstelar. **5 puncte**
- Precizează scopul textului B, susținându-ți răspunsul cu exemple adecvate. **6 puncte**
- Prezintă, în 50-70 de cuvinte, o informație din textul B, care i-ar putea interesa pe colegii tăi, justificându-ți alegerea. **6 puncte**

Notă! Răspunsurile vor fi redactate în enunțuri, cu respectarea normelor de exprimare corectă, de ortografie și de punctuație.

b. Scriere despre text (literar/nonliterar; continuu/discontinuu/multimodal)..... 20 de puncte

Scrie un text, de 100 – 150 de cuvinte, în care să prezinți modul în care **relațiile dintre vorbitori influențează comunicarea**, valorificând textul A.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- precizarea modului în care relațiile dintre vorbitori influențează comunicarea;
- explicarea modului în care relațiile dintre vorbitori influențează comunicarea, cu exemple adecvate;
- numirea unei valori importante pentru tine, identificate în textul dat, justificându-ți alegerea.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; unitatea compoziției – 1 p.; ortografie și punctuație – 2 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

SUBIECTUL al III-lea – Elemente de interculturalitate **20 de puncte**

În jurnalul tău de lectură ai notat următoarea secvență: „Toleranța este respectul, acceptarea și aprecierea bogăției și diversității culturilor lumii noastre. Toleranța este un act de umanitate, pe care trebuie să-l cultivăm și să-l adoptăm fiecare în viața proprie în fiecare zi.” (Audrey Azoulay, UNESCO). Completează jurnalul cu o notă de lectură, de minimum 120 de cuvinte, în care să îți exprimi ideile/emoțiile pornind de la afirmația dată.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- exprimarea acordului/dezacordului față de afirmația dată;
- precizarea ideilor/emoțiilor cu privire la afirmația dată;
- prezentarea ideilor/emoțiilor precizate, evidențiind două motive;
- raportarea la experiența personală în context cultural/ experiența de lectură.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare (registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; unitatea compoziției – 1 p.; ortografie și punctuație – 2 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.